

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v materských školách v školskom roku 2009/2010 v SR

Následné inšpekcie boli vykonané v **33** materských školách, z toho **15** po komplexnej, **14** po tematickej a **4** po následnej inšpekcii. Z kontrolovaných škôl bola 1 súkromná, 1 cirkevná, 2 s vyučovacím jazykom maďarským a s vyučovacím jazykom slovenským, 2 s vyučovacím jazykom maďarským. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo uplatnených **222** opatrení: **114** (51,35 %) odporúčaní, **16** (7,20 %) upozornení, **44** (19,82 %) opatrení uložených školskou inšpekciou a **48** (21,62 %) opatrení prijali riaditelia kontrolovaných subjektov. Kontrolované subjekty akceptovali a splnili **185** (83,33 %) opatrení, nerešpektovali 37 (16,66 %). Splnené boli všetky upozornenia zriaďovateľom a vlastné opatrenia škôl. Uplatnené, akceptované a splnené opatrenia za SR sú uvedené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1

Prehľad uplatnených opatrení										
spolu	222									
z toho	odporúčania		upozornenia		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou		záväzný pokyn	
počet	114		16		48		44		0	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%	splnené	%
	90	78,95	16	100	48	100	31	70,45		

Zistené nedostatky boli prevažne v/vo

- rozhodovaní o prijatí dieťaťa do materskej školy (prekročenie počtu zaradených detí v triede)
- obsahu školského vzdelávacieho programu (nedodržanie minimálneho rozsahu učebných osnov štátneho vzdelávacieho programu, nevymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania, nevytvorenie podmienok pre vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami)
- dodržiavanie platných právnych predpisov v dokumentácii školy (nesprávne citovanie a uvádzanie neplatných noriem, neúplnosť, prípadne nevypracovanie pedagogickej a ďalšej dokumentácie, nevedenie pedagogickej dokumentácie dvojjazyčne v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny)
- zabezpečenie celodennej výchovy a vzdelávania striedavo na zmeny dvoma kvalifikovanými učiteľmi
- kvalite výkonu a účinnosti vnútornej kontroly
- zohľadňovanie výchovno-vzdelávacích potrieb detí
- rozvíjanie hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností, informačnej a predčitateľskej gramotnosti detí
- materiálno-technickom vybavení

Štátna školská inšpekcia uložila **114 odporúčaní** súvisiacich s uplatňovaním inovatívnych stratégií; podporovaním hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností a informačných kompetencií detí; so zreteľným označením cieľov a očakávaných výsledkov výchovy a vzdelávania; diferencovaním úloh vzhľadom na individuálne rozvojové možnosti a schopnosti detí; zadávaním otvorených otázok a divergentných úloh; so zdravotnou

účinnosťou pohybových a relaxačných cvičení; s rozvíjaním grafomotorických schopností a predčitateľskej gramotnosti; komunikovaním v štátnom jazyku v školách s vyučovacím jazykom maďarským; plánovaním výchovno-vzdelávacej činnosti; funkčnosťou pedagogickej diagnostiky; ďalším vzdelávaním učiteľov; skvalitnením výkonu a účinnosťou vnútornej kontroly školy; uvádzaním platných právnych predpisov v dokumentácii školy; inovovaním a využívaním materiálo-technického vybavenia a s dodržiavaním bezpečnosti a ochrany zdravia detí. Školy **akceptovaním 90** (78,95 %) odporúčaní zosúladiť obsah dokumentácie s platným právnym stavom. Aktualizovaním didaktických pomôcok vrátane získaných digitálnych technológií prostredníctvom Národného projektu Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania, úpravami priestorov a dodržiavaním pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia zlepšili podmienky pre osobnostný rozvoj detí. Učitelia skvalitnili vyučovanie dôslednejším plánovaním, využívaním inovatívnych prístupov a didaktických pomôcok. Diferencovanými aktivitami rozvíjali komunikatívne schopnosti, matematicko-logické myslenie, tvorivosť detí. Zapájaním do procesov hodnotenia podporovali ich aktivitu, sebareprezentovanie sa a sebavedomie. Dôslednejšia kontrolná činnosť ovplyvnila pedagogické riadenie a úroveň vyučovania. **Neakceptovaním 24** (21,05 %) odporúčaní, z toho v Prešovskom kraji - 10, Nitrianskom - 7, Košickom - 4, Trnavskom - 3 pretrvávali nedostatky najmä v zabezpečení výchovno-vzdelávacích potrieb detí, sledovaní a hodnotení stavu a úrovne výchovy a vzdelávania, materiálo-technickom vybavení, funkčnosti pedagogickej diagnostiky, čo negatívne ovplyvnilo kvalitu výchovy a vzdelávania. Nerešpektované odporúčania týkajúce sa sebareflexie, rozvíjania predčitateľskej gramotnosti a ovládania slovenského jazyka deťmi z dvojjazyčného prostredia ovplyvnili úroveň komunikatívnych, informačných, osobných a sociálnych kompetencií detí.

Na zosúladenie skutkového stavu s platným právnym stavom boli **upozornení 16 zriaďovatelia**, z toho 8 Košického, 3 Prešovského a 5 Nitrianskeho kraja. Splnením upozornení ovplyvnili najmä bezpečnosť a ochranu zdravia detí a učiteľov. Zosúladiť počet zaradených detí v triedach, zloženie a počet členov rady školy s platnými právnymi predpismi a zmeny v zriaďovacej listine so sieťou škôl. Umožnili riaditeľom vzdelávať sa a získať požadované kvalifikačné predpoklady na výkon riadiacej funkcie. Vydali pracovný poriadok a zabezpečili výchovu a vzdelávanie zmenným striedaním kvalifikovaných učiteľov.

Kontrolované subjekty na odstránenie nedostatkov a ich príčin **prijali 48** adekvátnych **opatrení**. Týkali sa prekročenia stavu zaradených detí v triedach; organizácie, bezpečnosti a ochrany zdravia detí; nevypracovania školského poriadku, plánu práce, plánu výchovno-vzdelávacej činnosti; vedenia pedagogickej dokumentácie v školách s vyučovacím jazykom maďarským; rozsahu učebných osnov a nezabezpečenia výchovy a vzdelávania kvalifikovanými učiteľmi. Prínosom **splnených** opatrení (100 %) bolo skvalitnenie plánovania, realizovania a riadenia výchovy a vzdelávania kvalifikovanými učiteľmi zosúladením rozsahu učebných osnov v školskom vzdelávacom programe so štátnym vzdelávacím programom a dôslednejším dodržiavaním bezpečnosti a ochrany zdravia detí. Riaditelia v súlade s platnými právnymi predpismi prijali a zaradili detí do tried, vypracovali chýbajúcu pedagogickú dokumentáciu, ktorú v školách s vyučovacím jazykom maďarským viedli pedagogickí zamestnanci dvojjazyčne.

Opatrenia (44) uložené školskou inšpekciou súviseli s prekročeným počtom zaradených detí v triedach, nedostatočným rozsahom učebných osnov, neabsolvovaním príslušnej formy ďalšieho vzdelávania vedúceho pedagogického zamestnanca, s neodbornosťou vyučovania a nezabezpečením predprimárneho vzdelávania zmenným striedaním sa dvoch učiteľov. Nedostatky boli zistené aj vo vypracovaní, aktualizovaní a vedení pedagogickej a ďalšej dokumentácie; v procese prijímania detí a vydávania rozhodnutí; postupe uvádzania začínajúceho učiteľa a v dodržaní rozsahu výchovno-vzdelávacej činnosti pedagogických zamestnancov. **Splnením 31** (70,45 %) uložených opatrení bolo zabezpečené zosúladenie rozsahu učebných osnov v školskom vzdelávacom programe so štátnym vzdelávacím

programom, týždenného úväzku vyučovacej činnosti pedagogických zamestnancov a príslušného počtu detí v triedach s platnými právnymi predpismi. Zvýšené právne vedomie riaditelia uplatnili v rozhodovaní o prijímaní detí do materskej školy, vypracovaním chýbajúcej, prípadne aktualizovaním dokumentácie školy citovaním platných právnych predpisov a konkretizovaním interných pravidiel. Školy s vyučovacím jazykom maďarským viedli pedagogickú dokumentáciu dvojjazyčne. **Nesplnenie 12** (27,27 %) opatrení, z toho 11 v Prešovskom a 1v Košickom kraji sa negatívne prejavilo najmä v pedagogickom riadení škôl, odbornosti vyučovania, zabezpečení celodennej výchovy a vzdelávania striedavo na zmeny dvomi kvalifikovanými učiteľmi a vo formálnosti školského poriadku. V Prešovskom kraji nebolo **1** opatrenie (2,27 %) kontrolované vzhľadom na to, že stratilo opodstatnenie zmenou právnych predpisov.

Záver

Akceptované, prijaté a splnené opatrenia zvýšili odbornú a právnu orientáciu riaditeľov s pozitívnym dopadom na fungovanie škôl a vyučovanie učiteľov. Opatrenia boli prevažne reálne, termínované a účinné. Pedagogickí zamestnanci dopracovali a aktualizovali požadovanú dokumentáciu. Skvalitnili plánovanie, realizovanie a hodnotenie výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade so školským vzdelávacím programom. Bezpečnostné a psychohygienické podmienky v spolupráci so zriaďovateľmi zabezpečili odborným vyučovaním a dodržaním počtu zaradených detí v triedach. Úroveň pedagogického riadenia a výchovy a vzdelávania negatívne ovplyvňovali pretrvávajúce nedostatky najmä v právnom vedomí pedagogických zamestnancov, ich dominantnom postavením a formálnosti vnútornej kontroly školy.